

**Polskie Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego
Czeski Cieszyn**

**Egzamin wstępny z języka polskiego
kwiecień 2019
wersja A**

Czas pracy: 60 minut

Liczba punktów do uzyskania: 50

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój numer.
2. Sprawdź, czy arkusz zawiera 11 stron (zadania nr 1.–16.). Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania. Wykonuj zadania zgodnie z poleceniami. Odpowiedzi wpisuj wyraźnie i jednoznacznie.

Rozwiązania zapisuj **CZYTELNIE** długopisem lub piórem. Niejednoznaczna odpowiedź lub nieczytelny zapis odpowiedzi będą oceniane jako błąd.

UWAGA! NIE WOLNO UŻYWAĆ KOREKTORA!

4. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. **Wybierz tylko**

JEDNĄ ODPOWIEDŹ i zaznacz ją znakiem X (jak na obrazku)

A B C D

☒	☐	☐	☐
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

5. Jeżeli się pomylisz, błędne pole zamaż i zaznacz inną odpowiedź znakiem X.

A B C D

☒	☐	☒	☐
-------------------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------

Uwaga! **ODPOWIEDŹ MOŻESZ ZMIENIAĆ (POPRAWIAĆ) TYLKO JEDEN RAZ.**

6. Instrukcje do innych typów zadań (prawda – fałsz, na dobieranie) znajdziesz w poleceniach do nich skierowanych.
7. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsca opatrzonego napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
8. Przy każdym zadaniu podana jest liczba punktów. Za błędną odpowiedź lub nieudzielenie odpowiedzi, punktów się nie odejmuje.

Powodzenia!

TEKST I

Cieężko być nastolatkiem...

Z presją grupy rówieśniczej – naciskami ludzi w twoim wieku, żebyś się zachowywał tak jak oni, dzięki czemu wszyscy mogą czuć się w porządku – masz do czynienia przez całe życie. Ludzie czują się zagrożeni przez tych, którzy ubierają się i zachowują inaczej niż oni. Jednak szczególnie trudno poradzić sobie z presją rówieśników właśnie w czasie, gdy masz kilkanaście lat. Twoje podstawowe popędy i wewnętrzne rodzicielskie głosy¹ są znacznie silniejsze niż twoje poczucie rzeczywistości, toteż o wiele trudniej ci podejmować obiektywne decyzje – oparte na tym, czego naprawdę pragniesz, co naprawdę jest dla ciebie dobre. [...] Zatem twoje niepewne jeszcze poczucie rzeczywistości sprawdza, co robi twoja grupa, szukając w niej wsparcia dla własnych zachowań. Im jesteś słabszy i mniej niezależny, w tym większym stopniu dostosowujesz się do nacisków grupy, żeby zasłużyć na pomoc i aprobatę². Natomiast im jesteś silniejszy, tym więcej decyzji potrafisz oprzeć na tym, co sam uważasz za właściwe. [...]

Człowiek jest zwierzęciem społecznym. Każdy z nas jest częścią jakiejś grupy – szkoły, rodziny, miejsca pracy, przyjaciół czy innej. Możesz zdecydować się na samodzielność lub do tego stopnia wtopić się w swoją grupę, że nikt cię nie rozpozna – albo, jak większość z nas, krążyć w tę i z powrotem pomiędzy samotnością a swoją paczką.

D. Carlson, H. Carlson, *Wszystko OK? Psychologia dla nastolatków*

Zadania 1. – 6. odnoszą się do TEKSTU I.

Zadanie 1. (1 p.)

Autorzy tekstu stosują czasowniki w 2 os. l. poj. w celu:

- A.** nawiązania bezpośredniego kontaktu z odbiorcą.
- B.** osiągnięcia większego dynamizmu tekstu.
- C.** wpłynięcia na zachowania adresata.
- D.** nazwania uczuć nadawcy.

A	B	C	D
☐	☐	☐	☐

¹ Głosy rodzicielskie – nakazy i zakazy wpojone przez rodziców.

² Aprobata – uznanie.

Zadanie 2. (1 p.)

Które wyrazy i sformułowania wskazują na to, że jest to tekst adresowany do nastolatków?

- A. naciski ludzi w twoim wieku, czuć się w porządku, swoja paczka;
- B. presja grupy rówieśniczej, masz kilkanaście lat, zwierzę społeczne;
- C. twoja grupa, wewnętrzne rodzicielskie głosy, zasłużyć na aprobatę;
- D. podejmować obiektywne decyzje, rówieśnicy, wtopić się w swoją grupę;

A	B	C	D
☐	☐	☐	☐

Zadanie 3. (1 p.)

Kiedy nastolatek jest najbardziej narażony na uleganie grupie rówieśniczej?

- A. Gdy ubiera się i zachowuje inaczej niż inni.
- B. Kiedy brakuje mu poczucia własnej niezależności.
- C. Kiedy słucha wewnętrznych rodzicielskich głosów.
- D. Gdy samodzielnie podejmuje obiektywne decyzje.

A	B	C	D
☐	☐	☐	☐

Zadanie 4. (3 p.)

Oceń, które z podanych stwierdzeń odnoszących się do tekstu I jest prawdziwe, a które – fałszywe.

Zaznacz znakiem „X” odpowiedź P (prawda) lub F (fałsz). W razie pomyłki błędne zaznaczenie zamaż i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.

Sformułowanie <i>Człowiek jest zwierzęciem społecznym</i> to metafora.	P	F
Powyższy tekst można zaliczyć do wypowiedzi o charakterze popularnonaukowym.	P	F
W ostatnim akapicie zawarte jest stwierdzenie, że większość młodych ludzi ulega presji grupy.	P	F

Zadanie 5. (2 p.)

Podaj dwa inne wyrazy, które podobnie jak rzeczownik *nastolatek*, są wyrazami złożonymi.

1.

2.

Zadanie 6. (5 p.)

Na podstawie tekstu *Cieężko być nastolatkiem...* i własnych przemyśleń zapisz 5 porad dla Twoich rówieśników, jak ustrzec się przed negatywnym wpływem grupy. Użyj czasowników w trybie rozkazującym.

1.
.....
.....

2.
.....
.....

3.
.....
.....

4.
.....
.....

5.
.....
.....

TEKST II

Wyglądam przez okno i wszędzie wokół widzę bloki. Szare, bure i nieciekawe pod każdym względem. [...]

– Mnie się tu podoba – mówi radośnie Liliana. – Kasi się też podoba.

Tym mnie dobija.

Uświadamia mi, że nie przyjechałyśmy tutaj we trójkę, jak się wydawało mnie i wszystkim normalnym ludziom, którzy widzą nas z okien, ale we czwórkę. Mama, ja, Liliana i Kaśka.

Zastanawiacie się, kim jest Kaśka? No cóż... zaspokoję Waszą ciekawość, choć nie ukrywam, że będzie to trudne. Wstyd się przyznać do takich rzeczy, jeśli dotyczą własnej rodziny, ale skoro Liliana postanowiła przywlec Kaśkę nawet do tego obmierzłego blokowiska, nie ma sensu jej ukrywać, bo i tak wylezie przy najbliższej okazji.

Kaśka to przyjaciółka mojej siostry.

Wymyślona przyjaciółka.

Gdyby Liliana miała cztery lata, wszyscy uśmiechnęlibyśmy się teraz, bo to takie urocze: mała dziewczynka wymyśliła sobie przyjaciółkę. Ale to słodkie...

Rzeczywiście, Liliana wymyśliła sobie Kaśkę, kiedy miała około czterech lat, ale ta przyjaźń okazała się niepokojąco trwała. Moja siostra wkrótce skończy trzynaście lat i ciągle zadaje się z Kaśką, która nie istnieje. Wszędzie ją ze sobą wólczy, wszystkim o niej opowiada, a jakby tego było mało: rozmawia z nią. Na głos!

K. Majgier, Marzycielki

Zadania 7. – 12. odnoszą się do TEKSTU II.

Zadanie 7. (1 p.)

Uzupełnij zdanie. Właściwą odpowiedź zaznacz kółkiem.

Na podstawie powyższego fragmentu można stwierdzić, że narratorem jest**(1/2)**, na co wskazuje forma zastosowanego **(A/B)**.

1. chłopak

A. zaimka

2. dziewczyna

B. czasownika

Tu zapisz w wypadku pomyłki poprawną odpowiedź:

Zadanie 8. (2 p.)

Oceń, które z podanych stwierdzeń odnoszących się do tekstu II jest prawdziwe, a które – fałszywe.

Zaznacz znakiem „X” odpowiedź P (prawda) lub F (fałsz). W razie pomyłki błędne zaznaczenie zamaż i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.

Opisane miejsce nie wzbudza zachwyту narratora.	P	F
Obecność Kaśki jest dla osoby opowiadającej powodem do radości.	P	F

Zadanie 9. (2 p.)

Przeredaguj poniższe zdanie tak, by objaśnić znaczenie podkreślonego czasownika. Nie zmieniaj treści cytatu!

Moja siostra wkrótce skończy trzynaście lat i ciągle zadaje się z Kaśką, która nie istnieje.

.....
.....
.....

Zadanie 10. (5 p.)

Dopasuj zasadę pisowni nie z różnymi częściami mowy do właściwego przykładu. Odpowiedź zaznacz znakiem X. (Jeżeli się pomylisz, błędne pole zamaż i zaznacz inną odpowiedź znakiem X).

- A. rozdzielna pisownia z osobowymi formami czasowników;
- B. łączna pisownia z przymiotnikami w stopniu równym;
- C. łączna pisownia z przysłówkami w stopniu równym utworzonymi od przymiotników
- D. rozdzielna pisownia z imiesłowami przysłówkowymi;

	A	B	C	D
niepokojąco				
nie ma				
nieciekawe				
nie wierząc				
nienormalny				

Zadanie 11. (2 p.)

Jakie uczucia towarzyszą osobie opowiadającej o wydarzeniach? Do każdego z poniższych cytatów dopasuj odpowiednie określenie z ramki.

zadowolenie, rozpacz, wstyd, duma
--

– Mnie się tu podoba – mówi radośnie Liliana. – Kasi się też podoba.

Tym mnie dobija.

Uczucie:

Moja siostra wkrótce skończy trzynaście lat i ciągle zadaje się z Kaśką, która nie istnieje. Wszędzie ją ze sobą włóczy, wszystkim o niej opowiada, a jakby tego było mało: rozmawia z nią. Na głos!

Uczucie:

Zadanie 12. (4 p.)

Uzupełnij poniższe zdania przecinkami.

Liliana rozmawia z Kaśką kiedy są same ale moja obecność ich nie krępuje. Tematy rozmowy są różne: aktualne wydarzenia pogoda a nawet lekcje!

TEKST III

Jonasz Kofta

W młodości sadźcie drzewa

*Oto przychodzisz, by żyć.
Wejść pośród ludzi i siebie odnaleźć.
Masz jeszcze wszystko i nic.
To jest wspaniałe,
Ruszasz w drogę.*

*Chciałbyś nazwać cały świat:
Krzykiem, szeptem, milczeniem i słowem.
Zostaw ślad po sobie, żywy ślad,
Żebyś wiedział, gdzie się zacząłeś.*

*W młodości sadźcie, sadźcie drzewa,
O tym śpiewam, o tym wam śpiewam.
Naprzeciw troskom, przeciw gniewom
Będzie z wami rosło wasze drzewo.
W młodości sadźcie, sadźcie drzewa,
O tym śpiewam, o tym wam śpiewam.*

Zadania 13. – 14. odnoszą się do TEKSTU III.

Zadanie 13. (5 p.)

Odwołując się do treści piosenki, w 2–3 zdaniach udowodnij, że adresatem jesteś Ty – młody człowiek.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 14. (1 p.)**Właściwą odpowiedź zaznacz kółkiem.****Według Jonasza Kofty młodość jest:**

1. wyjątkowym okresem w życiu człowieka,	ponieważ	A. możemy zaplanować naszą przyszłość.
2. trudnym okresem w życiu człowieka,		B. musimy podejmować różne decyzje.

Tu zapisz w wypadku pomyłki poprawną odpowiedź:**Zadanie 15. (5 p.)****Uzupełnij tekst poprawnymi formami wyrazów.****Uwaga! Twój zapis powinien być czytelny i jednoznaczny.**

Dziadkowie często opowiadają swoim wnukom o
(*szczeniące lata*).

Nie zapomnę nigdy (*wiosna moje życie*),
ależ było pięknie!

Andrzej to człowiek (*stara data*), nie przekonasz go.

W podejmowaniu ważnych decyzji musimy nieraz zaufać
..... (*doświadczenie życiowe – l.poj.*).

Zastanów się nad sobą, jesteś już (*niemłody*
– w stopniu najwyższym).

Zadanie 16. (10 p.)

Opisz swojego przyjaciela/swoją przyjaciółkę. Podaj informacje o wyglądzie tej osoby, cechach charakteru, zainteresowaniach i tym, co ją wyróżnia. Napisz także, dlaczego ją lubisz.

Tvoja praca nie może być krótsza niż połowa wyznaczonego miejsca.

[illegible]

BRUDNOPIS

[illegible]

